

Fra: Per-Steinar Slang <per-steinar.slang@ahk.no>

Sendt: onsdag 25. juni 2025 19:13

Til: Roger Evjen <roger.evjen@ahk.no>

Kopi: Anne Kirsti Johnsen <anne.kirsti.johnsen@ahk.no>; runejorgensen.70

<runejorgensen.70@gmail.com>; arnfinnwennemo <arnfinnwennemo@gmail.com>; Line

Cecilie Grefslie <line.grefslie@mediq.com>; Tittin Foss-Haneborg

<tittin.foss.haneborg@gmail.com>; Trond Helle Bergsjø <trond.helle.bergsjo@ahk.no>

Emne: Vs: Omstilling og satsningsområder

Hei

Ønsker å presisere mine intensjoner i siste epost da jeg forstår at den ble noe upresis. Forhold dere til denne.

- Jeg ønsker en sak der hvor respektive sektorer kan sette opp 3-5 utfordringer/barrierer som vi må arbeide med fremover. Dette kan f.eks. være politiske hindringer eller finansieringsløsninger som fører til dagens økonomiske situasjon. Her er tanken og avdekke, samt presisere hvilke underliggende årsaker og faktorer som ligger bakenfor merforbruket vi ser på sektorene, og om det finnes noen løsninger på dette for fremtiden. Her må vi også snu hver stein.
- Ved oppfølging av disse punktene ønsker jeg å mane til et godt tverrpolitiske arbeid. Med felles påvirkningskraft står vi sterkere for kommunen vår. Hvert parti har også forskjellige kanaler en kan være tjent med å benytte seg av slik at dette ikke blir en posisjon eller opposisjonssak. Sammensetningen endrer seg også over tid og det kan være forskjellige partier i posisjon sentralt og regionalt.
- Jeg ønsker også en presisering av merforbruket det vises til i 1 tertialrapporten 2025

«Det forventes betydelige merkostnader i de to store sektorene Helse og Oppvekst og Inkludering. Varslet merforbruk i sektorene Helse og Oppvekst og Inkludering skyldes i hovedsak kjøp av tjenester knyttet til ressurskrevende tjenester, økte sosialhjelpsutgifter, overføringer til privat barnehager etter nye satser og reduserte brukerbetalinger barnehage og SFO utover budsjett.»

- Jeg ønsker også en tydeliggjøring av merkostnader knyttet til håndteringen av flyktninger i kommunen da dette tidligere ikke er blitt tilstrekkelig belyst ovenfor politikken før vi fatter vedtak for mottak.

Her stilles det krav til bemanning, reiseutgifter, tomgangsleie av boliger og økte sosialutgifter samtidig som at disposisjonsfondet tappes for svikt i integreringstilskudd som berører kommunens handlingsregel. m.m.

- Jeg ønsker også en tydeliggjøring i sak 82/22 ble det fattet vedtak for salg av kommunal eiendom i tråd med vedlegg 1 for 177,7 millioner kroner.

I hvilken grad ble dette vedtaket fulgt opp?

Under økonomiplans arbeidene i 2024 ble vi informert om at resterende eiendomsverdi etter salgsprosessen var på 133 millioner kroner.

Fikk disse 133 millionene noen konsekvens for disposisjonsfondet?

Jeg reiser spørsmålet da 1 Tertial 2025 peker på at manglende eiendomssalg vil kreve inndekning av disposisjonsfond og at dette kan berøre handlingsregelen.

<https://opengov.360online.com/Meetings/ahk/Meetings/Details/537104?agendaltemId=208405>

Det er bra at vi nå ønsker å arbeide med økonomiplanen gjennom hele året. Da må vi også kunne arbeide med eventuelle løsninger på problemene som belyses i disse prosessene.

Vedlegger også redegjøringen ved 2 Tertialbehandlingen i 2024:

Oppvekst og utdanning

Sektorens budsjett ble i 1. tertial økt med 2,4 millioner kroner på grunnlag av forventet utgiftsøkning. Avviksforklaringene for 2. tertial er i overensstemmelse med rapporteringen i 1.tertial.

Det er en økning i vikarutgifter i barnehage og skole. Årsaken kan hovedsakelig tilskrives flere barn med særskilte behov, permisjoner til utdanning, opplæring av tillitsvalgte og sykefravær. Det er også merforbruk til skyss av barn til barnehage og skole. Merforbruket reduseres med mindreforbruk på strøm, lavere utgifter til plasseringer i barnevernet og vakante stillinger. I tillegg er lavere foreldrebetaling for august hensyntatt ved estimering av resultatet for sektoren.

Helse og livsmestring

Helse og Livsmestring prognostiserer et merforbruk på 10,1 millioner kroner Sektoren meldte et merforbruk i 1. tertial på 20,1 millioner kroner og fikk tilført 13,4 millioner kroner.

Sektoren har satt inn tiltak for å redusere merforbruket. Allikevel reduseres ikke merforbruket som ønsket, grunnet økt behov for økonomisk sosialhjelp. De økte utgiftene til sosialhjelp skyldes mange ulike faktorer, men kan i all hovedsak forklares med dyrtid (økte utgifter til husleie og strøm og økte normsatser på sosialhjelp). Det er også en reell økning i antall sosialhjelpsmottakere hittil i år på cirka 30 prosent. Det forslås å styrke sektorens budsjett med 7 millioner kroner.

•

Med vennlig hilsen

Per-Steinar Slang

Varaordfører
Aurskog-Høland kommune

Tlf: +47 940 09 865

E-post Per-Steinar.Slang@AHK.no

www.AHK.no

Fra: Per-Steinar Slang <per-steinar.slang@ahk.no>

Sendt: mandag 23. juni 2025 15:24

Til: Kommunestyret <kommunestyret@ahk.no>

Kopi: Roger Evjen <roger.evjen@ahk.no>; Anne Kirsti Johnsen <anne.kirsti.johnsen@ahk.no>;
John Arne Hovstad Balto <john-arne.balto@stortinget.no>

Emne: Omstilling og satsningsområder

Økonomisk omstilling i Aurskog-Høland kommune

Etter økonomiseminarret avholdt onsdag 18.juni gjør en seg noen tanker om veien videre for vår kommune, driftsutfordringer, mulige kuttforslag og den økonomiske situasjonen.

Det er bra at administrasjonen ser på mulighetene for å øke inntektene. Dette er vi avhengig av for å få en bærekraftig økonomi på langsikt.

Det pekes også på flere alternative kuttforslag, noen sentraliserende og noen reduksjoner i lokale tjenestetilbud.

For å skape et større handlingsrom pekes det ofte på hva som er lovpålagte tjenester. Samtidig kan det være mange forebyggende, ikke lovpålagte tjenester, som kan gi gode effekter ovenfor de lovpålagte tjenestene over tid.

En respekterer jobben som gjøres og at det arbeides med å «snu hver stein». Og administrasjonen har sine gitte rammer å forholde seg til.

Politisk derimot kan en oppleve flere skillelinjer under disse arbeidene som også skal ivaretas.

Dette handler også om forventninger, tillit og ansvar overfor innbyggere som har gått til valgurnen i en tid med synkende valgdeltagelse. Her bør en være bevisst, uavhengig av politisk ståsted.

Vi politikere kan utfordre gitte systemet på en annen måte enn hva administrasjonen kan. Vi kan i fellesskap arbeide for endringer som ivaretar vår kommunes interesse.

Politisk skiller partiene naturlig nok seg noe når det gjelder satsningsområder, og det er bra.

I en tid med synkende tillit og deltagelse i demokratiske prosesser er det viktig å synliggjøre forskjeller.

Allikevel skal en vokte seg for å gjøre kommunens alvorlige økonomiske situasjon til en politisk kateball.

Spesielt siden utfordringen ved kommunens økonomi ikke direkte ligger ved politiske prioriteringer eller fremtidige investeringer.

Det er en stor forskjell på om en utsetter en satsning, eller om en fjerner et lokalt tjenestetilbud.

Helsesektoren bærer sine utfordringer ved å skape balanse innenfor sine budsjettammer. Noe som har ført til budsjettsprekker flere år på rad.

En kan også se at Oppvekstsektoren har hatt sprekker grunnet blant annet bemanning og vikarbruk.

1 Tertialrapport forteller oss i år følgende:

«Det forventes betydelige merkostnader i de to store sektorene Helse og Oppvekst og Inkludering. Varslet merforbruk i sektorene Helse og Oppvekst og Inkludering skyldes i hovedsak kjøp av tjenester knyttet til ressurskrevende tjenester, økte sosialhjelpsutgifter, overføringer til privat barnehager etter nye satser og reduserte brukerbetalinger barnehager og SFO utover budsjett.»

Samlet utgjør dette alene en sprekke på 38,4 millioner.

Utover dette reduseres integreringstilskuddet med 10,2 millioner samtidig som at vi har bemannet opp med 9 personer for å håndtere flyktningstrømmen

Disse postene utgjør 48,6 millioner av et underskudd på 53,2 millioner. Samtidig øker frie inntekter med 3,5 millioner.

Fokus på omstilling, effektivisering og nedskjæring over tid kan muligens mane til at en skjærer til beina når det gjelder budsjettammer og hvor billig det er mulig å drive.

Allikevel bør ikke dette føre til at en får forelagt et tallgrunnlag som ikke står seg i forhold til realitetene og som vil føre til årlige sprekker.

Her må en i fremtiden ta høyde for reelle utgifter slik at en kan få en realistisk økonomiplanbehandling. Hvis ikke vil en kontinuerlig flytte ansvaret for negative driftsresultat over til politikken ved at de må bære ansvaret med kutt i lokale tjenestetilbud.

Det er faktisk begrenset hvor mange tjenester vi kan legge ned i vår kommune.

Det er også begrenset hvor mange skoler og gamlehjem vi kan legge ned.

Denne negative spiralen vil fortsette så lenge vi ikke arbeider med å ta problemene ved rota.

Det økonomiske utføre vil også fortsette så lenge sektorene og administrasjonene ikke er gitt handlingsrom innenfor sine budsjetter. Her trenger vi et ærlig tallgrunnlag.

Et grunnlag som ikke bærer den risikoen vi ser i dag.

Vi kan ikke ha det slik at hver gang kommunen får 2-3 ressurskrevende brukere så ser vi oss nødt til å legge ned en 2-3 skoler/barnehager eller sykehjem.

Da er vi for sårbare, og vi må ta tak i problemet og ikke bare lete etter andre løsninger.

Disse problemene må isoleres og arbeides med i fellesskap.

Tverrpolitisk og tverrsektorielt. På tvers av politikk og administrasjon.

Mulig dette er en prosess vi burde se på i disse dager.

Ja vi må nok gjøre kutt, men disse kan være en kortsiktig løsning på et langsiktig problem.

Vi vil alltid ha forskjellige prioriteringer i politikken og der ute i sektorene.

Men, mitt ønske er at hver sektor kan forsøke å isolere 3-5 av sine hovedutfordringer slik at vi i fellesskap kan utrede hvilke saker vi må ta tak i fremover for å skape en tryggere økonomisk styring for fremtiden.

Etter at utfordringene er isolert, kan vi delegere oppgaven i rette kanaler.

Være seg å belyse saker ovenfor fagmyndigheter, endringer i partipolitikk, endringer i finansieringsløsninger eller se på muligheter for endringer i forskrifter og lovverk ved Storting og departement.

35 representanter fra kommunestyre med vår politiske sammensetning har en enorm styrke og påvirkningskraft.

Det er opp til oss alle å bruke de.

Jeg har stor tro på at vi vil løse våre krevende økonomiske situasjon ved hjelp av samhold og engasjement. Dette kan også bidra til å utvikle et enda bedre tilbud ovenfor våre innbyggere over tid og for fremtiden.

Varaordfører

Per-Steinar Slang

Med vennlig hilsen

Per-Steinar Slang

Varaordfører
Aurskog-Høland kommune

Tlf: +47 940 09 865

E-post Per-Steinar.Slang@AHK.no

www.AHK.no

